

Η Ανοιχτή Συνέλευση Αγώνα Κατοίκων Τούμπας μέσα από διαδικασίες κοινωνικών αγώνων και παρεμβάσεων της περιόδου 2011 – 2014

...the powerful play goes on,
and you may contribute a verse.

Walt Whitman

Πώς ξεκίνησε η Ανοιχτή Συνέλευση Αγώνα Κατοίκων Τούμπας (ΑΣΑΚΤ)

Η Ανοιχτή Συνέλευση Αγώνα Κατοίκων Τούμπας (ΑΣΑΚΤ) δημιουργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2011 στην πλατεία του Αγίου Θεράποντα στη Θεσσαλονίκη. Ήταν το αποτέλεσμα της συνάντησης συντρόφων που αναζητούσε τρόπους τοπικής και συλλογικής δραστηριοποίησης με ανθρώπους της γειτονιάς, πολλοί από τους οποίους είχαν ήδη βγει στο δρόμο με αφορμή τις ζυμώσεις που λάμβαναν χώρα στην πλατεία του Λευκού Πύργου. Το πρώτο κομμάτι της ΑΣΑΚΤ είχε ανοίξει έναν κύκλο εκδηλώσεων σε σχέση με το ζήτημα της ενέργειας¹ σε γειτονίες της Θεσσαλονίκης. Επιδίωξή της ήταν να γειώσει το ζήτημα αυτό στον κοινωνικό χώρο των πλατειών στις γειτονίες της Θεσσαλονίκης, ελπίζοντας να ανοίξει έναν διάλογο που θα μπορούσε να συνδεθεί με τις εμπειρίες και της ανάγκες του κόσμου της γειτονιάς.

Αυτή η αρχική προσπάθεια έγινε δεκτή με ενδιαφέρον από ανθρώπους της Τούμπας. Αυτό κατέστη εφικτό γιατί το ζήτημα της ενέργειας προσεγγίστηκε ως ζήτημα της καθημερινότητας. Η θέση που υποστηρίχθηκε μέσα από την παρουσίαση ήταν ότι, πέρα από τον άμεσο μισθό που παίρνουμε για την εργασία μας για να πληρώσουμε νοίκια, λογαριασμούς κλπ., υπάρχει και ο έμμεσος μισθός που λαμβάνουμε για να υπάρχουμε και να είμαστε λειτουργικοί μέσα στον καπιταλισμό (όπως π.χ. η εκπαίδευση στα σχολεία, το σύστημα υγείας, οι συγκοινωνίες κλπ.). Ακριβώς αυτός ο έμμεσος μισθός είναι που μας μειώνουν, όταν αυξάνουν τα τιμολόγια της ΔΕΗ και μας κόβουν το ρεύμα, υποβαθμίζοντας με τον τρόπο αυτό την «αξία» της ζωής και της εργασίας μας.

Εικόνα 1. Αφίσα ΔΕΝ ΤΗΝ ΒΓΑΖΩ – Μαΐος 2011

Τα πρώτα βήματα

Μετά από αυτή την πρώτη εκδήλωση (βλ. εικόνα 1), ακολούθησε η δημοσίευση μιας σειράς καλεσμάτων. Τα καλέσματα χαρακτηρίζονταν από την απουσία μιας συγκεκριμένης πολιτικής ταυτότητας και διέδιδαν το μήνυμα της αναγκαιότητας οριζόντιας συλλογικής οργάνωσης σε επίπεδο γειτονιάς με σκοπό την οργάνωση της αδιέξοδης κατάστασης που διαμορφωνόταν. Κάποιοι από τους ανθρώπους που ανταποκρίθηκαν δήλωσαν ότι αναζητούσαν μια εναλλακτική² λύση στον

¹ Για την ιστορία αυτής της καμπάνιας δείτε το www.energythess.wordpress.com

² Η τάση που περιγράφεται παραπάνω ίσως συμπίπτει με μια γενικότερη ανάγκη αποκέντρωσης των δράσεων που εκφράζεται εκείνη την περίοδο στο Σύνταγμα και σε άλλες γειτονίες. Συγκεκριμένα για τη Λαϊκή Συνέλευση Περιστερίου: <http://skya.espiv.net/2012/04/10/%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-%CE%BB%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE->

τρόπο οργάνωσης των αγανακτισμένων του Λευκού Πύργου και φαίνεται να είδαν στα παραπάνω καλέσματα μια συνεπή και συγκεκριμένη προσπάθεια, η οποία είχε την προοπτική να γίνει κάτι «πραγματικό».

Εικόνα 2. Καλέσματα συζητήσεων-εκδηλώσεων (Ιούλιος-Αύγουστος 2011) με την υπογραφή «εργαζόμενοι, άνεργοι, φοιτητές από την περιοχή της Τούμπας» που οδήγησαν στην δημιουργία της ΑΣΑΚΤ

Αυτό που ακολούθησε ήταν μια σειρά ουσιαστικών συνελεύσεων και εκδηλώσεων (προβολών, παραστάσεων καραγκιόζη κλπ.), στις οποίες συμμετείχε ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων της γειτονιάς. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, δόθηκε η δυνατότητα να μοιραστούν εμπειρίες και να τεθούν υπό συζήτηση διάφορων ειδών καθημερινά προβλήματα (π.χ. σε σχέση με το ρεύμα, το νερό, τα ενοίκια, τους φόρους, τα σχολεία κλπ.). Οι συνελεύσεις αυτές έλαβαν χώρα στην πλατεία του Αγίου Θεράποντα και την οργανωτική ευθύνη ανέλαβε ένα κομμάτι συμμετεχόντων της κατάληψης Φάμπρικα Υφανέτ.

Εικόνα 3. Παράσταση καραγκιόζη στην πλατεία Αγ. Θεράποντα – Ιούλιος 2011

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ΑΣΑΚΤ

Το επόμενο βήμα ήταν η απόφαση της ίδρυσης της συνέλευσης, η οποία είχε δύο βασικά χαρακτηριστικά: 1) την επικέντρωση σε μια σειρά κοινωνικών αιτημάτων που είχαν την προοπτική να συσπειρώσουν τη μεγάλη πλειοψηφία της γειτονιάς και 2) τη δέσμευση της τακτικής παρουσίας στην πλατεία του Αγίου Θεράποντα με μια εβδομαδιαία συνέλευση. Αυτά είναι τα δύο βασικά χαρακτηριστικά που κατέστησαν την ΑΣΑΚΤ ένα κοινωνικό³ εγχείρημα διαφορετικό από όλα τα

[%CF%83%CE%BD%CE%AD%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85/](#)

³ Για να αποφευχθεί η σύγχυση σε σχέση με το «τι είναι κοινωνικό» και «τι είναι πολιτικό», αναφερόμαστε στην ΑΣΑΚΤ ως κοινωνική συλλογικότητα, γιατί συσπειρώθηκε στην βάση κάποιων κοινωνικών αιτημάτων (δες εικόνα 4), χωρίς οι άνθρωποι να έχουν στο μυαλό τους ότι, αυτά που κάνουν, τα κάνουν γιατί θα ωφελούσαν κάποιο κόμμα ή κάποια οργάνωση ή κάποια συγκεκριμένη πολιτική προοπτική (π.χ. αντιμνημονιακή). Αντίθετα, η επικέντρωση ήταν στην ίδια την καθημερινότητα και τη ζωή των γύρω μας. Από την άλλη μεριά, ένα πολιτικό υποκείμενο δρα πρώτα και κύρια με αφετηρία την ιδεολογία, την οργάνωση ή το κόμμα.

άλλα. Πρέπει να τονιστεί εδώ ότι η πλατεία του Αγίου Θεράποντα αποτελούσε και αποτελεί σημείο αναφοράς και τόπο παρέμβασης πολλών πολιτικών ομάδων/οργανώσεων της αριστεράς εντός και εκτός του κοινοβουλίου, παρόλα αυτά η ΑΣΑΚΤ γρήγορα καθιερώθηκε στην πλατεία με διακριτά χαρακτηριστικά.

Εικόνα 4. Αφίσα ίδρυσης της ΑΣΑΚΤ. Τα αιτήματα που τίθενται είναι τα εξής: Όχι στα κοψίματα ρεύματος και νερού, Ναι στις επανασυνδέσεις, Ναι σε κοινούς αγώνες μεταξύ εργαζομένων και χρηστών ενέργειας και νερού, Μείωση λογαριασμών σε ενέργεια, νερό, ενοίκια, Αυτοοργανώνουμε τις διατροφικές μας ανάγκες, Δημιουργούμε Κοινωνικό Παντοπωλείο, Οργανώνουμε Ανταλλακτικό Παζάρι, Αναζητούμε συλλογικές λύσεις απέναντι στην υποβάθμιση των σχολείων, Δεν πληρώνουμε για βιβλία και φωτοτυπίες.

Η συνέλευση της Αγίας Βαρβάρας

Παράλληλα, έκανε την εμφάνισή του το ζήτημα των χαρατσιών, το οποίο συνδεόταν άμεσα με το τιμολόγιο της ΔΕΗ. Η ΑΣΑΚΤ κάλεσε σε μια συνέλευση στην πλατεία Αγ. Βαρβάρας, η οποία είχε απρόσμενη ανταπόκριση: παρευρέθηκε ένας πάρα πολύ μεγάλος αριθμός ανθρώπων, στον οποίο δόθηκε η ευκαιρία να εκφραστεί και - αυθόρμητα και χωρίς πολλές προετοιμασίες - 'συντάχθηκε' ο χάρτης των δράσεων για το ζήτημα της ΔΕΗ. Από εκεί κι έπειτα, όλα όσα ακολούθησαν είναι η αντανάκλαση της στρατηγικής που τότε δημόσια χαράχθηκε μέσα από τις ιδέες και τις αναγκαιότητες των συμμετεχόντων.

Εικόνα 5 και 6. Φωτογραφία από τη συνέλευση της Αγίας Βαρβάρας και πίνακας που χρησιμοποιήθηκε για την καταγραφή των προτάσεων της συνέλευσης. Οι προτάσεις που τέθηκαν ήταν οι εξής: συλλογή υπογραφών, δημιουργία λίστας τηλεφώνων, καλέσματα συνελεύσεων πολυκατοικιών, επανασυνδέσεις ρεύματος, σύνδεση με εργαζόμενους της ΔΕΗ, επίσκεψη στους εργολάβους της ΔΕΗ (που κόβουν τα ρεύματα), αποκλεισμός εφορίας, κλειδώματα ρολογιών, άρνηση πληρωμής φόρων, κατάληψη της ΔΕΗ, παρεμβάσεις κάθε εβδομάδα στη ΔΕΗ της Παπαναστασίου.

Ο αγώνας σε σχέση με την ΔΕΗ και οι επιδιώξεις μας

Οι πρώτες μας κινήσεις ήταν να δημιουργήσουμε ένα «δίκτυο αλληλεγγύης ενάντια στα κοψίματα του ρεύματος» που να ενεργοποιείται μέσω τηλεφώνου και να καθιερώσουμε μια συγκεκριμένη μέρα και ώρα ως μέρα παρέμβασης στη ΔΕΗ της Παπαναστασίου. Το επόμενο διάστημα πραγματοποιήσαμε δυναμικές παρεμβάσεις, οι οποίες μας έφεραν σε επαφή με τις ουρές των ανθρώπων που προσπαθούσαν να διεκπεραιώσουν τις υποθέσεις και συχνά τα χρέη τους. Χρησιμοποιήσαμε διάφορα μέσα ώστε να καθιερώσουμε τον λόγο μας στον χώρο της ΔΕΗ: μοιράζοντας κείμενα στη γειτονιά, γράφοντας συνθήματα με μαρκαδόρους και σπρέι, κολλώντας αφισάκια και αυτοκόλλητα. Παράλληλα, διεκδικούσαμε διαρκώς την παραμονή αυτού του λόγου στον χώρο.

Γρήγορα κατανοήσαμε πώς λειτουργεί το σύστημα της ΔΕΗ της Παπαναστασίου και τον ρόλο των διαφόρων εργαζομένων, καθώς εντοπίσαμε ποιοι ήταν οι «άνθρωποι κλειδιά» για διάφορες υποθέσεις. Επίσης, γνωρίσαμε και τον εργολάβο που ήταν υπεύθυνος για τα κοψίματα του ρεύματος και του συστηθήκαμε κάνοντας ξεκάθαρες τις προθέσεις μας. Συνοψίζοντας, μετά από μερικούς μήνες συστηματικής δουλειάς, καταφέραμε να χαρτογραφήσουμε τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος της ΔΕΗ της Παπαναστασίου.

Οι παρεμβάσεις

Παρόλο που το δίκτυο αλληλεγγύης δεν αποδείχτηκε αποτελεσματικό ως μέσω αποτροπής των κοψιμάτων του ρεύματος, γρήγορα είχε μεγάλη ανταπόκριση και υπήρξε αρκετά αποτελεσματικό ως προς το να μας φέρνει σε επαφή με ανθρώπους που τους είχαν κόψει το ρεύμα. Αποφασίσαμε ότι, παράλληλα με τις εβδομαδιαίες παρεμβάσεις στη ΔΕΗ, στόχος μας ήταν να διεκδικούμε άμεση επανασύνδεση και έναν ευνοϊκό διακανονισμό, ο οποίος να ήταν δεκτός από τον/ην ενδιαφερόμενο/η. Η διαδικασία που ακολουθήσαμε ήταν η εξής: 1) πρόσκληση του ατόμου το οποίο είχε έρθει σε επαφή μαζί μας να παρευρεθεί σε μια συνέλευση, 2) γνωριμία/ζύμωση και συνδιαμόρφωση της πορείας των δράσεων - συχνά αυτό θα συμπεριλάμβανε τη δημοσιοποίηση ανοιχτού καλέσματος σε παρέμβαση με αφίσα στη γειτονιά, μικροφωνική, μοίρασμα κειμένου στη

γειτονιά (σε λαϊκές αγορές, δρόμους της γειτονιάς, αφισκοκόλληση κειμένου σε μαγαζιά της γειτονιάς και σε πολυκατοικίες) και 3) πραγματοποίηση παρέμβασης με παρουσία του/της ενδιαφερόμενου/ης.

Η παρέμβαση ξεκινούσε με συγκέντρωση κόσμου και μοίρασμα κειμένου έξω από τη ΔΕΗ ενώ ακολουθούσε είσοδος στο υποκατάστημα, μοίρασμα κειμένων και κίνηση προς το γραφείο των διακανονισμών και της διεύθυνσης με «ηχηρό» τρόπο. Εκεί συνήθως ανέβαιναν οι τόνοι: ενώ οι υπεύθυνοι κατά κανόνα μεταθέτανε την ευθύνη στους ανωτέρους τους, εμείς διατηρούσαμε το επίπεδο της πίεσης σε αυτούς τους ίδιους, υποστηρίζοντας ότι είναι και αυτοί «ένας κρίκος στην αλυσίδα» όλων αυτών που, κόβοντας το ρεύμα, ουσιαστικά θέτουν την ζωή των γειτόνων μας σε κίνδυνο. Φυσικά, δεν βιαζόμασταν καθόλου να φύγουμε πριν βρεθεί μια λύση, ανοίγαμε συζήτηση με διάφορους πελάτες της ΔΕΗ που βρίσκονταν μέσα στο υποκατάστημα και συχνά κάποιιοι έρχονταν μαζί μας για να βάλουν στο τραπέζι τις δικές τους υποθέσεις. Επίσης, πιάναμε κουβέντα με εργαζόμενους της ΔΕΗ εκλαμβάνοντας ποικίλα σχόλια και αντιδράσεις.

Εικόνα 6. Μία από τις πολλές αφίσες παρεμβάσεων στη ΔΕΗ της Παπαναστασίου

Η κατάληψη της ΔΕΗ της Παπαναστασίου

Η δυναμική αυτής της διαδικασίας συνέχισε να αυξάνει, ενώ φαινόταν ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι ήταν ανήσυχοι και αναζητούσαν διεξόδους, ιδιαίτερα για το θέμα του χαρατσιού. Επίσης, πραγματοποιήσαμε δύο πορείες γειτονιάς και είχαμε την αίσθηση ότι ο λόγος μας έχει αποκτήσει μεγάλη διεισδυτικότητα, χωρίς να είναι όμως ορατή μια ευρύτερη προοπτική.

Εικόνα 7. Πορεία γειτονιάς – Νοέμβρης 2011

Μέσα στον Νοέμβριο, πραγματοποιήθηκε μια συνέλευση στο νεοσύστατο κατειλημμένο Κοινωνικό Κέντρο Αγώνα Τούμπας, όπου έλαβε χώρα ενημέρωση από δικηγόρο για το ζήτημα του χαρατσιού και προβλήθηκε βίντεο με οδηγίες για την επανασύνδεση του ρεύματος. Σε αυτή τη συνέλευση, όπου ήταν πολύ έντονη η παρουσία κόσμου της γειτονιάς, τέθηκε η πρόταση για κατάληψη της ΔΕΗ της Παπαναστασίου, η οποία ψηφίστηκε με ανάταση χειρός. Η πρόταση αυτή θεωρήθηκε από όλους/ες όσους/ες τη θέσαμε ως το πιο κατάλληλο μέσο που θα μπορούσε να

χρησιμοποιηθεί σε μια περίπτωση που φαινόταν⁴ να είναι κοινωνικά πλαισιωμένη στα πλαίσια μιας κορύφωσης του αγώνα.

Η κατάληψη της ΔΕΗ έλαβε χώρα το πρωί της Τρίτης 29 Νοεμβρίου από μέλη της συνέλευσης και αλληλέγγυους/ες από διάφορους πολιτικούς χώρους. Η δράση δομήθηκε σύμφωνα με το κλασικό μοντέλο κατάληψης δημοσίων κτιρίων: πρωινός αποκλεισμός, άδειασμα του κτιρίου (με την εξαίρεση προσωπικού ασφαλείας), δημοσιοποίηση και κόλλημα αφίσας που να καλεί σε ανοιχτή συνέλευση το απόγευμα, στήσιμο μικροφωνικής και μοίρασμα κειμένου στη γειτονιά.

Η απογευματινή συνέλευση πραγματοποιήθηκε στις 18:00 στον χώρο μπροστά στα ταμεία της ΔΕΗ και πλαισιώθηκε από έναν μεγάλο αριθμό πολιτικοποιημένων υποκειμένων της πόλης. Όμως ο κόσμος της γειτονιάς ήταν ηχηρά απών. Η δυναμική της κατάληψης ήταν μεγάλη ώστε αποφασίστηκε η συνέχισή της για δεύτερη μέρα, καλώντας ξανά σε συνέλευση. Το επόμενο πρωί, ο πολιτικοποιημένος κόσμος της κατάληψης βρέθηκε μπροστά σε πελάτες της γειτονιάς που ήρθαν να διεκπεραιώσουν τις υποθέσεις τους. Εκεί, όσο μαζευόταν ο κόσμος, προέκυψε μια άγωνα σύγκρουση μεταξύ των υπερασπιστών της κατάληψης (οι οποίοι προέρχονταν από διάφορες περιοχές της Θεσσαλονίκης) και των 'τόπιων' πελατών της ΔΕΗ, με τους πρώτους να κατηγορούν τους δεύτερους ότι «νοιάζονται μόνο για τον εαυτό τους» και τους δεύτερους να δυσανασχετούν, ρωτώντας «εσείς από πού μας ήρθατε τώρα;»⁵.

Η κατάληψη έληξε το ίδιο απόγευμα με τον κόσμο να αποχωρεί κάνοντας πορεία γειτονιάς. Συμπερασματικά, κρίνεται ότι η κατάληψη της ΔΕΗ συνέβαλε στο να καθιερωθεί η δράση μας στη γειτονιά και να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της πίεσης που ασκούσαμε. Παρόλα αυτά, η απουσία του κόσμου της γειτονιάς ήταν το πρώτο «καμπανάκι κινδύνου» που μας έδινε την ένδειξη ότι βήμα βήμα γινόμαστε διαμεσολαβητές και όχι ενεργοί συμμετέχοντες (όπως θα θέλαμε) στον αγώνα που διαμορφωνόταν.

Εικόνα 8 και 9. Αφίσα καλέσματος στην κατάληψη της ΔΕΗ της Παπαναστασίου και πανό

Συναντούμε τα όρια...

Η πίεση που ασκήσαμε εκείνη την περίοδο μέσα από τη συνεχιζόμενη παρουσία και δράση μας σε συνδυασμό με το γενικότερο κλίμα των ημερών ήταν όντως αποτελεσματική γιατί αυτό που προσπαθούσαμε είχε από αντικειμενικό αποτέλεσμα: η ΔΕΗ πραγματοποιούσε τις επανασυνδέσεις ή οι επανασυνδέσεις που εμείς κάναμε νομιμοποιούνταν από τη ΔΕΗ με τον ανάλογο διακανονισμό. Αυτό, αφενός, δημιούργησε ένα κλίμα αισιοδοξίας. Αφετέρου, η απήχηση αυτής της πραγματικότητας ήταν τόσο μεγάλη που η αναφορά και μόνο στην ΑΣΑΚΤ είχε θετικά

⁴ Εκ των υστέρων, κρίνεται ότι θα ήταν ασύγκριτος πλούτος αν είχε τεθεί μια γόνιμη αμφισβήτηση της πρότασης, ώστε να ξεκαθαριστεί αν όλοι/ες κατανοούν τι ακριβώς σημαίνει και ποια είναι η στόχευση μιας τέτοιας κίνησης. Σίγουρα κάτι που θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη η συνέλευση ήταν ότι πολλοί άνθρωποι είχαν έρθει κυρίως για να ενημερωθούν.

⁵ Αξίζει, ίσως, να αναλογιστεί κανείς πόσο διαφορετική θα ήταν αυτή η συνάντηση αν οι υπερασπιστές της κατάληψης ήταν οι ίδιοι οι κάτοικοι της γειτονιάς.

αποτελέσματα για πελάτες της ΔΕΗ της Παπαναστασίου που διεκδικούσαν επανασυνδέσεις-διακανονισμούς.

Ωστόσο, ο μεγάλος αριθμός των σχετικών τηλεφωνημάτων που λαμβάναμε υπερέβαινε τις αριθμητικές και οργανωτικές δυνατότητες της συνέλευσης. Παρόλο που συνεχίσαμε να καλούμε ανθρώπους για να διεκδικήσουν μαζί μας άμεσα και αγωνιστικά, είχε αρχίσει να φαίνεται ότι 1) το αίτημα μας για επανασυνδέσεις είχε αρχίσει να ενσωματώνεται από τη ΔΕΗ της Παπαναστασίου και εντέλει ικανοποιείτο χωρίς να χρειάζονται τόσες πολλές πιέσεις, 2) οι άνθρωποι προτιμούσαν τις πιο άμεσες και εύκολες λύσεις παρά να εμπλακούν στην διαδικασία, 3) πολλοί σύντροφοι σε όλη την πόλη ανέλαβαν τον ρόλο να διεκπεραιώνουν υποθέσεις επανασυνδέοντας ρεύματα, χωρίς όμως να δημιουργούνται οι απαραίτητες ζυμώσεις και 4) σαν συνέλευση αρχίσαμε να θεωρούμε ότι όλα τα παραπάνω ήταν μέρος μιας φυσικής διαδικασίας, ενώ, παράλληλα, νοιώθοντας ότι κάναμε ό,τι μπορούσαμε, αναβάλλαμε να αναζητήσουμε εναλλακτικές λύσεις, περιμένοντας «να έρθει ο κόσμος στην συνέλευση».

Οι παραπάνω εξελίξεις μας οδήγησαν σε ένα βασικό ερώτημα:

Πώς καταφέρνουμε να συλλογικοποιήσουμε ευρύτερα κοινότητες αγώνα;

Εκ των υστέρων, κρίνεται ότι ο τρόπος με τον οποίο διεξαγόταν ο αγώνας προωθούσε τη λογική της ανάθεσης. Από τη δικιά μας μεριά, η ΑΣΑΚΤ επικεντρωνόταν στο πώς να γίνει περισσότερο αποτελεσματική σε αυτό που κάνει, πώς θα οργανώσει παρεμβάσεις και πορείες ώστε να προσφέρει μια υπολογίσιμη απάντηση στην απάνθρωπη κατάσταση των κομμένων ρευμάτων. Παράλληλα, όμως, δεν μπόρεσε να εμβαθύνει στην απάντηση του πιο βασικού ίσως ερωτήματος του «πώς θα καταφέρουμε να συλλογικοποιήσουμε ευρύτερα κοινότητες αγώνα»⁶.

Η ανάγκη συντονισμού με άλλες συλλογικότητες

Τους επόμενους μήνες είχε αρχίσει να γίνεται αισθητό ότι για να προχωρήσει ο συγκεκριμένος αγώνας έπρεπε να γίνει κάποιου είδους «ποιοτικό άλμα», δηλαδή κάποιες κινήσεις που θα μας έφερναν μπροστά στις εξελίξεις. Αυτή η αναγκαιότητα ήταν απόρροια μιας σειράς γεγονότων: 1) Η ΔΕΗ έθετε πλέον μια καινούργια διαδικασία, σύμφωνα με την οποία, οι αιτήσεις για επανασυνδέσεις έπρεπε να περνάνε από τα κεντρικά της γραφεία. Αυτό δυσκόλευε προφανώς τη δυνατότητά μας να ασκήσουμε πίεση στα τοπικά υποκαταστήματα. Θεωρήσαμε λοιπόν ότι, αν θέλαμε να συνεχίσουμε να στηρίζουμε τους ανθρώπους που μας προσέγγιζαν, έπρεπε να μπορούμε να παρέμβουμε πλέον σε επίπεδο πόλης. 2) Βρισκόμασταν στην περίοδο μετά την πορεία της 12 Φλεβάρη, όπου διαφαινόταν ήδη μια καμπή στο κοινωνικό πεδίο, ενδεικτικά αναφέρουμε την κοινωνική σιωπή που επικρατούσε μπροστά σε περιστατικά «ατυχημάτων» ανθρώπων που προσπαθούσαν να επανασυνδέσουν το ρεύμα. 3) Τέλος, όσον αφορά την ΑΣΑΚΤ, τα τηλεφωνήματα συνέχιζαν να χτυπάνε, όμως ο κόσμος που ήταν διατεθειμένος να έρθει στη συνέλευση ήταν λίγος, ενώ παράλληλα οι επανασυνδέσεις ήταν λίγο έως πολύ αποσυνδεδεθεί από τη διαδικασία συλλογικής στήριξης.

Σε αυτό το πλαίσιο, κρίθηκε ότι ο συντονισμός με άλλες συλλογικότητες γειτονιάς θα μας έφερνε σε επαφή με άλλους ανθρώπους, θα μας καθιστούσε ικανούς να κινηθούμε πιο δυναμικά και θα δημιουργούσε μια ευκαιρία συνάντησης των ανθρώπων των οποίων το ρεύμα έχει επανασυνδεθεί. Έτσι, ως ΑΣΑΚΤ, στείλαμε μια πρόταση σε μια σειρά συνελεύσεων γειτονιάς της Θεσσαλονίκης. Το ζητούμενο ήταν το χτίσιμο μιας διαδικασίας οργανωτικών συνελεύσεων που θα

⁶ Ίσως μια απάντηση θα μπορούσε να προέρχεται από την ιδέα της επανίδρυσης του «δικτύου αλληλεγγύης ενάντια στα κοψίματα του ρεύματος» ως ένα εγχείρημα που να θέτει ως προτεραιότητα την άμεση εμπλοκή των ενδιαφερόμενων της γειτονιάς. Παρόλα αυτά, πρέπει να δούμε ότι το κλίμα στο οποίο κινούμασταν είχε, πλέον, αλλάξει. Η ΑΣΑΚΤ είχε απομακρυνθεί από την πλατεία του Αγ. Θεράποντα ως φυσικό της χώρο, η συζήτηση είχε μετατοπιστεί προς την κατεύθυνση αναζήτησης ενός πιο αποτελεσματικού αιτήματος, όπως αυτού της αυτομείωσης, ενώ αλληπάλληλα καλέσματα προς τη γειτονιά για δημιουργία δομών στο Κοινωνικό Κέντρο Αγώνα Τούμπα δεν είχαν ιδιαίτερη ανταπόκριση.

λάμβαναν χώρα σε κάθε γειτονιά, συνελεύσεις οι οποίες θα οργάνωναν μια μεγάλη παρέμβαση-συγκέντρωση έξω από τα κεντρικά γραφεία της ΔΕΗ.

Η προσπάθεια οργάνωσης ενός ευρύτερου καλέσματος και τα προβλήματά της

Το κάλεσμά μας απευθυνόταν σε όλες τις ομαδοποιήσεις γειτονιών της πόλης και συνάντησε μεγάλη ανταπόκριση από διάφορους εκπροσώπους συνελεύσεων που λειτουργούσαν μέσα από την ηγεμονία οργανώσεων της αριστεράς. Έτσι, αρχίσαμε να συζητάμε για τη στόχευση της κίνησης και τη δυνατότητα εκφοράς ενός κοινού λόγου.

Το πρώτο πρόβλημα που συναντήσαμε ήταν στη συμφωνία γύρω από ένα κείμενο και μια κοινή αφίσα. Ο λόγος αυτής της δυσχέρειας ήταν ότι, από κάποιες πλευρές, εκφράστηκε η επιθυμία εκφοράς λόγου που να κινείται στα πλαίσια ενός ευρύτερου πολιτικού αγώνα, του αντιμνημονιακού. Προσπαθήσαμε να παρακάμψουμε αυτή τη διαφωνία δημιουργώντας ένα ελάχιστο πλαίσιο πολιτικής συμφωνίας που θα κάλυπτε όλες τις πλευρές μέσα από μια αφίσα (δες εικόνα 11).

Το δεύτερο πρόβλημα που συναντήσαμε ήταν η χρησιμοθηρική αντιμετώπιση της πρωτοβουλίας μας για λόγους προβολής μέσω των ΜΜΕ. Σκοπός αυτού του κειμένου δεν είναι βέβαια να επεκταθεί στον τρόπο που πραγματοποιούνται τέτοιου είδους καπελώματα. Έγινε, όμως, φανερό ότι για κάποιους ανθρώπους η προβολή μέσω των ΜΜΕ ήταν τόσο σημαντική όσο η ίδια η δραστηριοποίηση. Παρόλο που στη συγκεκριμένη περίπτωση (εννοώντας πριν την παρέμβαση), αποφεύχθηκε πρόσκαιρα η εμφάνιση στελεχών της αριστεράς σε εκπομπή του ΑΝΤ1, η σκοπιμότητα της συσσώρευσης πολιτικού κεφαλαίου (μέσω της «εύκολης λύσης» των ΜΜΕ) με σκοπό τη μετέπειτα εξαργύρωσή του (εκλογικά ή μη)⁷, έγινε ξεκάθαρη.

Οι ανοιχτές οργανωτικές συνελεύσεις και η παρέμβαση στα κεντρικά γραφεία της ΔΕΗ

Η ιδέα των οργανωτικών συνελεύσεων είχε ως σκοπό να δημιουργήσει το έδαφος όπου θα μπορούσαν να συναντηθούν οι άνθρωποι που είχαν εμπλακεί στον αγώνα μέσα από τις επανασυνδέσεις και τις παρεμβάσεις, διεκδικώντας τον απαραίτητο για τον αγώνα αυτό χώρο και χρόνο.

Στην Τούμπα, η συνάντηση αυτή έγινε στο Πολιτιστικό κέντρο. Εκεί, παρευρέθηκαν κυρίως τα μέλη των τοπικών συνελεύσεων. Από τη μεριά μας, τα μέλη της ΑΣΑΚΤ, καλέσαμε και βρεθήκαμε με μερικούς από τους ανθρώπους που κρατήσαμε επαφή μέσα από τον αγώνα. Η σημασία αυτής της επικοινωνίας δεν μπορεί να μετρηθεί αριθμητικά, ωστόσο ποιοτικά υπήρξε πολύ μεγάλη. Εντούτοις, αυτό που πρέπει να δούμε ως συμπέρασμα είναι ότι, μέσα από αυτές τις προσπάθειες, έγινε φανερό ότι η αρχική μας υπόθεση καταρρίφθηκε: οι συνελεύσεις γειτονιάς φάνηκε ότι δεν κρατούσαν μια στοιχειώδη επικοινωνία με τα υποκείμενα των επανασυνδέσεων ρεύματος. Στην ουσία, οι άνθρωποι για τους οποίους είχε στηθεί αυτή η συζήτηση ήταν απόντες.

⁷ Έγινε φανερό ότι αυτές οι λογικές, όχι μόνο δεν συνεισφέρουν, αλλά είναι μακριά από μια αντίληψη που βλέπει τους κοινωνικούς αγώνες ως αυταξία για το κίνημα. Στον αντίθετο πόλο είναι η αντίληψη που προωθεί τη συντήρηση ενός κοινωνικού αγώνα ως τροφοδότη κόσμου και αξίας για το κόμμα (ή την εξωκοινοβουλευτική οργάνωση ή την ομοσπονδία ή την πολιτική ομάδα) το οποίο θα πρέπει να μπει μπροστά για να φέρει την αλλαγή.

Εικόνα 10. Αφίσα για την παρέμβαση στα κεντρικά γραφεία της ΔΕΗ - Ιανουάριος 2013

Η πραγματοποίηση της παρέμβασης έγινε την Παρασκευή 11 Γενάρη 2013 και πλαισιώθηκε από περίπου 100 άτομα, μέλη οργανώσεων και ομάδων. Αρχικά, πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση, μοίρασμα κειμένων, κλείσιμο δρόμου. Αισθητή ήταν η προσπάθεια μελών του ΣΥΡΙΖΑ να κατελώσουν την παρέμβαση με στελέχη του να μας τραβάν το πανό για να μας δείξουν «πώς γίνεται ένα κλείσιμο δρόμου». Στη συνέχεια, καταφέραμε να μπούμε μέσα στα γραφεία της ΔΕΗ και κάναμε μια συμβολική κατάληψη. Αν και η κίνηση είχε νόημα και συμβολισμό, στη συζήτηση που ακολούθησε εντός της επικράτησε ο τόνος του διαλόγου μεταξύ της διεύθυνσης και εκπροσώπων. Αν συγκρίναμε τον χαρακτήρα της κίνησης αυτής με προηγούμενες, θα λέγαμε ότι ο το ύφος ήταν περισσότερο αυτό της «καταγγελίας» παρά της παρέμβασης-άμεσης δράσης. Η λήξη της παρέμβασης μας βρήκε συγκεντρωμένους έξω από το κτίριο, κάνοντας ένα σύντομο απολογισμό. Σε εκείνη τη φάση, στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ πρότειναν τη συνέχιση των δράσεων μέσα από τη δημιουργία ενός «συντονιστικού των συντονιστικών» το οποία θα λάμβανε χώρα στον χώρο τους στην ΕΔΟΘ. Ευτυχώς, η άποψη αυτή απορρίφθηκε και επιστρέψαμε στις συνελεύσεις για απολογισμό.

Η περίοδος 2013 –2014

Έκτοτε, οι παρεμβάσεις στη ΔΕΗ της Παπαναστασίου ελαττώθηκαν, αφενός γιατί παρατηρήθηκε μια κούραση από πλευράς μας, αφετέρου γιατί η ΔΕΗ είχε αρχίσει να αντιμετωπίζει μόνη της, όλο και περισσότερο, τα όποια προβλήματα προέκυπταν στους πελάτες της, εκτοπίζοντας μας έντεχνα από το πεδίο της διεκδίκησης. Παρόλα αυτά, το πρόβλημα των κομμένων ρευμάτων παρέμενε, καθώς τα κριτήρια που θέσπιζε η ΔΕΗ, όπως ήταν αναμενόμενο, απέκλειαν κάποιους συνάνθρωπους μας. Παράλληλα, βλέποντας πως ο κόσμος, με τον οποίο είχαμε έρθει σε επαφή όλον αυτόν τον καιρό, δεν πλαισίωνε ούτε τις δράσεις μας αλλά ούτε και τη συνέλευση μας στο βαθμό που επιθυμούσαμε, ανοίξαμε μια εσωστρεφή συζήτηση η οποία αποδείχτηκε άγονη και μας οδήγησε σε μια 4-5μηνη απραξία.

Επιλέξαμε να βάλουμε τέλος στην απουσία μας αυτή από τη ΔΕΗ, αποφασίζοντας δύο παρεμβάσεις, μία στην Παπαναστασίου και μία στα κεντρικά της Ανδριανουπόλεως. Ταυτόχρονα, καλέσαμε στις παρεμβάσεις αυτές και άλλες συνελεύσεις γειτονιάς, με τις οποίες είχαμε ξανασυνεργαστεί, χωρίς όμως αυτή τη φορά να προηγηθεί κάποια προπαρασκευαστική συνέλευση μεταξύ μας. Λόγω των προηγούμενων εμπειριών επιλέξαμε να κατέβουμε με δικό μας κείμενο και αφίσα, καθώς οι διαφορετικές αντιλήψεις που είχαμε δεν επιτρέπανε κάποιο πεδίο συνδιαμόρφωσης. Από πλευράς μας μπήκε ένα ελάχιστο όριο ατόμων που θα καθιστούσαν τις παρεμβάσεις αξιοπρεπείς. Επίσης, αποφασίσαμε να μπλοκάρουμε την όποια πιθανή παρουσία δημοσιογράφων.

Αρχικά, πραγματοποιήθηκε η παρέμβαση στις 31/3 στη ΔΕΗ της Παπαναστασίου, η οποία, αν και δεν είχε μεγάλη παρουσία κόσμου - ακόμα και από την ίδια τη συνέλευση - κατέληξε στο γραφείο του διευθυντή. Στη συζήτηση που έγινε εκεί, παρά τους υψηλούς τόνους που διατηρήσαμε από μεριάς μας, ήταν φανερό πως ήμασταν σχετικά μωδιασμένοι μετά από 5 μήνες απουσίας.

Στην κεντρική παρέμβαση στην Ανδριανουπόλεως, δυο μέρες μετά, οι ανησυχίες μας δυστυχώς επιβεβαιώνονται. Λιγιστός κόσμος, παρουσία δημοσιογράφου και μια κλούβα ματ συνθέτουν το σκηνικό έξω από το κτίριο. Σε μια συζήτηση που γίνεται με τα μέλη των συνελεύσεων ζητάμε να μην γίνει η παρέμβαση και τους ενημερώνουμε πως εμείς θα αποχωρήσουμε σε κάθε περίπτωση. Ωστόσο, οι ίδιοι θεωρούν πως μπορούμε να μετατραπούμε από συνελεύσεις σε “εκπρόσωποι συνελεύσεων” και τελικά ανεβαίνουν στο γραφείο του διευθυντή. Αξίζει να σημειωθεί ότι από μέλη της συνέλευσής μας παραβλέπεται η απόφαση να μην πραγματοποιηθεί παρέμβαση με μικρό αριθμό συμμετεχόντων.

Η αποτίμηση αυτού του διημέρου μας αφήνει μια πικρή γεύση. Η κακή εκτίμηση των δυνατοτήτων μας, μας οδήγησε σε μια λάθος απόφαση που μας βρήκε συλλογικά και ατομικά πιο αποδυναμωμένους και απογοητευμένους. Οι σχέσεις εμπιστοσύνης που είχαμε χτίσει τα τελευταία 3 χρόνια είχαν χαθεί σε ένα μεγάλο ποσοστό. Ο αγώνας που μας χαρακτήρισε σε μεγάλο βαθμό σαν συνέλευση έμελλε να είναι ένας από τους βασικούς λόγους που θα μας οδηγούσε μετέπειτα στη διάλυση της συλλογικότητάς μας.

Εικόνες 11-12. Αφίσες των μετέπειτα παρεμβάσεων σε κεντρικά γραφεία της ΔΕΗ

Δύο λόγια για τις παρεμβάσεις σχετικά με το ζήτημα της υγείας

Παράλληλα με τις παρεμβάσεις στην τοπική ΔΕΗ και τη δημιουργία του δικτύου αλληλεγγύης ενάντια στα κοψίματα του ρεύματος, η συνέλευση αποφάσισε να καταπιαστεί και με ένα άλλο θέμα που σχετιζόταν με την αναπαραγωγή μας. Το θέμα αυτό αφορούσε τον τομέα της υγείας και αφορμή αποτέλεσε το πεντάευρω εισιτήριο για τις εξετάσεις στα νοσοκομεία. Σε συντονισμό λοιπόν με άλλες ομάδες πραγματοποιήσαμε μια σειρά παρεμβάσεων στα κέντρα υγείας της γειτονιάς μας, όπως το Θεαγένειο, το Ιπποκράτειο και το Λοιμωδών.

Τον Ιανουάριο του 2011 κυκλοφόρησε στην πόλη της Θεσσαλονίκης ένας οδηγός επιβίωσης για τα νοσοκομεία με την υπογραφή: «Κάποιοι και κάποιες που επιμένουν να εναντιώνονται σε κάθε εμπόδιο στην πρόσβαση στην περίθαλψη, στον διαχωρισμό των ασθενών σε κατηγορίες και στην εμπορευματοποίηση της ζωής μας γενικώς...». Αυτή η κίνηση έμελλε να είναι η αρχή του συντονισμού διάφορων ομάδων γύρω από την περίθαλψη. Ξεκίνησε έτσι ένας κύκλος παρεμβάσεων με αφίσες και αυτοκόλλητα στα νοσοκομεία της πόλης που εναντιωνόταν στο εισιτήριο των 5 ευρώ για εξετάσεις στα νοσοκομεία. Οι ομάδες που συμμετείχαν σε αυτόν τον συντονισμό ήταν οι health workers, η ανοιχτή συνέλευση αγώνα άνω πόλης, η κατάληψη φάμπρικα υφανέτ και το σωματείο σερβιτόρων μαγειρών. Από τον Σεπτέμβρη κι έπειτα, κι ενώ τα

πανεπιστημιακά ιδρύματα βρίσκονταν σε κατάληψη για μεγάλο χρονικό διάστημα, οι παρεμβάσεις στα νοσοκομεία πλαισιώνονταν και από φοιτητές των συντονιστικών των καταλήψεων.

Αφού συστάθηκε η ανοιχτή συνέλευση αγώνα κατοίκων τούμπας και αφού συμμετείχαμε σε μια σειρά συνελεύσεων του συντονισμού αυτού για την υγεία, αρχίσαμε τις κοινές παρεμβάσεις σε νοσοκομεία. Οι δράσεις συμπεριλάμβαναν αποκλεισμό των ταμείων κατά τη διάρκεια της παρέμβασης, αυτοκόλλητα, μοίρασμα φυλλαδίων για την ενημέρωση των χρηστών υπηρεσιών υγείας κ.α.. Αρκετές ήταν οι φορές επίσης που πραγματοποιήσαμε παρέμβαση σε κάποιο κέντρο υγείας, όταν οι ειδικευόμενοι βρισκότουσαν σε απεργία. Ποτέ όμως δεν καταφέραμε να συναντηθούμε με τους εργαζόμενους στην υγεία σε έναν κοινό αγώνα.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί μια ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στις παρεμβάσεις στα κέντρα υγείας και στις παρεμβάσεις στη ΔΕΗ. Ενώ στην περίπτωση της ΔΕΗ υπήρχαν ατομικές περιπτώσεις ανθρώπων που ζήτησαν την αλληλεγγύη της συνέλευσης, δεν έγινε το ίδιο και με το συντονιστικό ενάντια στην εμπορευματοποίηση της υγείας. Ίσως αυτό συνέβη γιατί οι εξεταζόμενοι πήγαιναν για προληπτικό έλεγχο, ίσως γιατί το ποσό φαινόταν αμελητέο, ίσως γιατί δεν υπήρχε κάποιο οικονομικό χρέος απέναντι στα νοσοκομεία. Το μόνο σίγουρο είναι πως δεν κατάφερε να στηθεί ένα συντονιστικό που θα απαρτίστηκε από κόσμο της γειτονιάς.

Ο κύκλος παρεμβάσεων στα κέντρα υγείας έκλεισε με τις παρεμβάσεις στο Θεαγένειο αντικαρκινικό νοσοκομείο. Στο Θεαγένειο γινόταν προληπτικός γυναικολογικός έλεγχος με εισιτήριο πέντε ευρώ. Οι παρεμβάσεις είχαν ξεκινήσει με θετικό πρόσημο, με τις εξεταζόμενες να διεκδικούν να πάρουν το πεντάευρω πίσω και με το σωματείο εργαζομένων, που ανήκε στο Κ.Κ.Ε., να τις επιδοκιμάζει. Αρκετές ήταν οι εξεταζόμενες που κατάφεραν να πάρουν πίσω το πεντάευρω που πλήρωσαν. Πολύ σύντομα όμως είχαμε τα αντίθετα αποτελέσματα. Το σωματείο άρχισε να έχει αρνητική στάση στις συνεχόμενες εβδομαδιαίες παρεμβάσεις, το νοσοκομείο έκλεινε τα ταμεία και διέκοπτε τις εξετάσεις, με αποτέλεσμα να φέρνουν εμάς αντιμέτωπους με τις εξεταζόμενες. Επειδή τα ραντεβού για τις εξετάσεις μπορεί να κλείνονταν ολόκληρους μήνες πριν και οι εξεταζόμενες να ερχόντουσαν από διάφορα μέρη της Βορείου Ελλάδας μόνο και μόνο για τις εξετάσεις, η θέση μας ήταν αρκετά δύσκολη. Αυτή ήταν μια αμήχανη στιγμή καθώς ο συντονισμός έπρεπε από τη μια να αντιμετωπίσει την εχθρότητα της διεύθυνσης, των σεκιουριτάδων και του σωματείου των εργαζομένων και από την άλλη να εξηγήσει τη θέση του και τον ρόλο του στις εξεταζόμενες⁸.

Η εμπειρία της δραστηριοποίησής μας στα κέντρα υγείας μάς έδειξε πως, μέσα από συλλογικές συσπειρώσεις σε κοινωνικούς χώρους και με επίκεντρο τα θέματα που αφορούν την καθημερινότητά μας, αλλά και την αναπαραγωγή μας, οι αγώνες αυτοί μπορούν να έχουν απτά αποτελέσματα. Στον τομέα αυτόν θεωρούμε, όμως, πως ο συντονισμός και η συμπόρευση με τους εργαζόμενους στα κέντρα υγείας στα πλαίσια ενός κοινού αγώνα κρίνεται αναγκαίος.

Εν κατακλείδι

Αυτό που έκανε την ΑΣΑΚΤ ξεχωριστή ως συλλογικότητα ήταν η προσπάθειά της να έρθει σε ουσιαστική επαφή με το περιβάλλον της και να δημιουργήσει μια σχέση αλληλεγγύης που θα διαμορφωνόταν και θα πορευόταν με βάση την κοινή ανάγκη, τις κοινές εμπειρίες και τον κοινό αγώνα σε τοπικό επίπεδο. Αυτό σε ένα βαθμό το πετύχαμε, καθώς αρκετοί άνθρωποι ήρθαν σε επαφή με μια συλλογική διαδικασία, συμμετείχαν σε συνελεύσεις στην πλατεία του Αγίου Θεράποντα, ενώ αργότερα πέρασαν το κατώφλι της κατάληψης, κόλλησαν αφίσες και συμμετείχαν στις παρεμβάσεις. Ωστόσο, δεν καταφέραμε/καταφέρανε να ενσωματωθούν/εξοικειωθούν με τη συνέλευση στον βαθμό που θα επιθυμούσαμε.

Προσπαθώντας να εξαγάγουμε ένα συμπέρασμα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι μια συνέλευση γειτονιάς είναι εκ των πραγμάτων ένα δύσκολο εγχείρημα, καθώς προσπαθεί να κινητοποιήσει κόσμο που δεν έχει προηγούμενη εμπειρία συμμετοχής σε αγώνες. Υπό μία έννοια,

⁸ Αξίζει να αναφερθεί ότι, ενώ γράφεται αυτό το κείμενο, το συντονιστικό ενάντια στην εμπορευματοποίηση της υγείας έχει ενεργοποιηθεί εκ νέου, και μαζί με τους μετανάστες και τους αλληλέγγυους της κατάληψης Ορφανοτροφείου έχει γίνει μια σειρά παρεμβάσεων σε τοπικά νοσοκομεία και Ι.Κ.Α. της Τούμπας, απαιτώντας και πετυχαίνοντας τη δωρεάν εξέταση των μεταναστών, όταν έχουν πρόβλημα υγείας.

αυτό που τη διαφοροποιεί είναι ότι προωθεί την «κυκλοφορία των αγώνων»⁹, ενώ παράλληλα δοκιμάζει και τις αντοχές και την ανοιχτότητα των ανθρώπων που ξεκινούν αυτό το εγχείρημα.

Εδώ βρίσκεται ένα βασικό πρόβλημα που αντιμετώπισε η συνέλευση και που πολλές φορές αποτέλεσε σημείο τριβής ανάμεσά μας: ο κοινωνικός χαρακτήρας που περιλάμβανε η πρόκληση της συγκρότησης μιας συνέλευσης γειτονιάς, καθώς και η κοινωνική απεύθυνση που επεδίωκε ήρθε σε αντιπαράθεση με μια τάση μέσα στη συνέλευση που επιθυμούσε περισσότερο τη συμμετοχή και τη συνεργασία μας με άλλες ομάδες με πιο ξεκάθαρα πολιτικά χαρακτηριστικά (της αριστεράς και αντιεξουσιαστικού χώρου συγκεκριμένα).

Επιθυμούσε, δηλαδή, να βρισκόμαστε με άλλες συλλογικότητες ή και κόμματα, ώστε να αναδεικνύεται και να επικρατεί τελικώς η δική μας «σωστή άποψη» έναντι της δικής τους, δείχνοντας αδυναμία να καταλάβει τους λόγους που στήθηκε αυτή η συνέλευση γειτονιάς και εν τέλει τη σημασία και τους σκοπούς μιας συλλογικής διαδικασίας.

Συμπερασματικά, κρίνουμε ότι το επίδικο δεν θα μπορούσε να είναι ούτε το «σωστό» ούτε το «λάθος» αλλά η επιθυμία μας να συζητάμε και να αποφασίζουμε από κοινού σε θέματα που αφορούν τη καθημερινότητά μας, λειτουργώντας σαν ένας σπόρος που θα γονιμοποιούσε ευρύτερες συλλογικές διαδικασίες σε επίπεδο γειτονιάς και όχι στην ευρύτερη πολιτική σκηνή. Η παραπάνω ασυμφωνία, δυστυχώς, οδηγούσε πολλές φορές σε άγονες συζητήσεις και σε συγκρούσεις με περισσότερο προσωπικούς χαρακτηρισμούς παρά με πολιτικά επιχειρήματα.

Ένα επιπλέον πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε ήταν ότι μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα πραγματοποιήθηκαν πολλές αποχωρήσεις από άτομα που ξεκινήσαμε αυτό το εγχείρημα είτε λόγω μετανάστευσης είτε για προσωπικούς ή/και πολιτικούς λόγους που έγιναν σιωπηλά ή δεν επικοινωνήθηκαν επαρκώς.

«Το βύθισμα του καραβιού...»

Θα γίνει εδώ μια σύντομη αναφορά στη διάλυση της ΑΣΑΚΤ που έλαβε χώρα την άνοιξη του 2015. Εκείνο το χρονικό διάστημα, διανύαμε μια δύσκολη περίοδο χαρακτηριζόμενη από μια γενική αίσθηση απογοήτευσης και ένα κλίμα διαρκούς έντασης στο εσωτερικό της συνέλευσης.

Κατά την περίοδο εκείνη, ένα κομμάτι της συνέλευσης, που θεώρησε ότι η κοινωνική κίνηση συνάντησε τα όριά της, αποφάσισε να επιστρέψει στην ασφάλεια της πολιτικής ταυτότητας. Με αυτόν τον τρόπο έθεσε ως προτεραιότητα τη στήριξη των παραδοσιακών πολιτικών δομών όπως καταλήψεις και διάφορες πολιτικές ομάδες. Το αποτέλεσμα ήταν η αποδυνάμωση του εγχειρήματος σε μια κρίσιμη για το ίδιο στιγμή.

Αυτή η εξέλιξη είχε σαν ορόσημο το περιστατικό καλέσματος έκτακτης συνέλευσης όπου παρευρέθηκαν μέλη του ΣΥΡΙΖΑ, περιστατικό το οποίο αποτέλεσε αφορμή για πολλές αποχωρήσεις και την κατάθεση πρότασης αυτοδιάλυσης. Σε εκείνη τη φάση, κάποια μέλη της ΑΣΑΚΤ αρνήθηκαν να συνδιαμορφώσουν ένα κείμενο κλεισίματος της συνέλευσης και ανέλαβαν να δημιουργήσουν μια καινούργια συνέλευση με διαφορετική σύνθεση. Η πρωτοβουλία αυτή στηρίχθηκε στη δημιουργία μιας πολιτικής 'μετώπων' με άλλες οργανώσεις της αριστεράς και επικεντρώθηκε σε μια βάση ζητημάτων, πολλά από τα οποία αφορούσαν περισσότερο την κεντρική πολιτική σκηνή και λιγότερο την προοπτική της γειτονιάς ως κύτταρο αγωνιστικών διαδικασιών. Θεωρούμε ότι αυτή υπήρξε μια διαφορετική κατεύθυνση από την αφετηρία της ΑΣΑΚΤ και για αυτό η χρήση του - σχεδόν - ίδιου ονόματος¹⁰ της καινούργιας ομαδοποίησης είναι, αν μη τι άλλο, άστοχη. Ο κατελιμμένος χώρος της συνέλευσης λειτουργεί πλέον μέσα από μια διαχειριστική συνέλευση στην οποία συμμετέχουν άτομα και ομάδες που συστεγάζονται στον χώρο.

⁹ Δηλαδή, κατά μία έννοια, μια διαδικασία συμμετοχής, συνδιαμόρφωσης και επικοινωνίας διαφορετικών αγώνων που έχουν σαν αφετηρία τα τοπικά κοινωνικά πλαίσια της πόλης

¹⁰ Ως «ανοιχτή συνέλευση κατοίκων τούμπας στο κοινωνικό κέντρο τούμπας» χωρίς το «αγώνα» δηλαδή

...και ο επίλογος

Σε αυτό το κείμενο έγινε μια προσπάθεια να τεθούν τα προβλήματα που αντιμετώπισε η συλλογικότητα της ΑΣΑΚΤ, ενώ δόθηκε έμφαση στην ανάδειξη και υπεράσπιση των χαρακτηριστικών της. Αυτό δεν μπορεί παρά να έγινε με μερικό τρόπο, μιας και το κείμενο δεν προέρχεται από την ίδια την ΑΣΑΚΤ και δεν θα μπορούσε κατά συνέπεια να αποτελεί έναν ολοκληρωμένο απολογισμό της.

Αν προσπαθούσαμε να συμπυκνώσουμε όλα τα παραπάνω σε μία παράγραφο θα λέγαμε ότι η ΑΣΑΚΤ, ως κομμάτι πολλών συνελεύσεων γειτονιάς που δημιουργήθηκαν σε πόλεις του ελλαδικού χώρου, αναδείχθηκε σε ένα καινούργιο πiónι της σκακιέρας του κοινωνικού ανταγωνισμού, παίρνοντας δημιουργικές πρωτοβουλίες σε αγώνες, όπως αυτόν της ΔΕΗ και όχι μόνο. Όμως, έχασε έδαφος σταδιακά, και ενώ οι ευθύνες μεγάλωναν δεν μπόρεσε να πιάσει το νήμα της δημιουργίας μιας ευρύτερης συλλογικοποίησης, ούτε να αποτυπώσει τα χαρακτηριστικά που την κατέστησαν μοναδική, αλλά ούτε και να δημιουργήσει τη δική της ταυτότητα και στρατηγική. Επιπλέον, η ΑΣΑΚΤ δεν κατάφερε να ανοίξει άλλα κοινωνικά ζητήματα που θα έδιναν το πάτημα σε εμάς και στους ανθρώπους της γειτονιάς να συνεχίσουν αυτό το εγχείρημα.

Παρόλο που τρία χρόνια ενασχόλησης με ζητήματα, όπως αυτό της ΔΕΗ, της υγείας και άλλων, φαίνονται πολλά, στην ουσία δεν ήταν αρκετά ώστε να πει κανείς ότι εξαντλήσαμε τις δυνατότητες που υπήρχαν. Αυτό που μας διδάσκει η εμπειρία μας είναι ότι αξίζει να δοθεί πολύ περισσότερος χρόνος, υπομονή και ψυχραιμία σε τέτοια εγχειρήματα αντίστασης σε επίπεδο καθημερινότητας. Αυτό βρίσκεται βέβαια σε αντιπαράθεση με τη λογική της πολιτικής ταυτότητας, όπως αυτή περιγράφηκε στο κείμενο.

Το μέλλον δεν μπορεί να προδιαγραφεί. Η πραγματικότητα μπορεί να αλλάξει όταν ποιοτικά και ποσοτικά φτάνουμε στο σημείο να συνειδητοποιήσουμε την ευθύνη και τις δυνατότητες που υπάρχουν δίπλα μας. Θεωρούμε πως είναι σημαντικό να συζητηθεί η ιστορία της ΑΣΑΚΤ, όπως και άλλων συνελεύσεων γειτονιάς, καθώς αποτελούν όλες τους κομμάτι αυτής της συνειδητοποίησης και των δυνατοτήτων που εμπεριέχουν. Είναι μέρος της μνήμης που δείχνει έναν από τους δρόμους που διατίθενται, ώστε να μπορέσουμε να αναλάβουμε την ευθύνη να γράψουμε ιστορία – όλοι/ες μας στον βαθμό που θέλουμε και που μας αναλογεί.

Εικόνα 13. Γκράφιτι στην πλατεία του Αγ. Θεράποντα

Τάσος Κ, Κωστής Κ, Δημήτρης Τ
Ιούνιος 2016